

Уважаеми дами и господа,

Сърдечно благодаря на Агенцията за регионално икономическо развитие за поканата да участвам в това интересно събитие и искрено съжалявам, че не мога да бъда сред вас. Похвални са усилията на тази динамична организация, на нейния професионален екип и на амбициозния директор д-р Румяна Грозева да организират дискусии по най-горещите теми не само за Стара Загора, а и за България и за Европа.

За кратките пет минути само ще отбележа няколко ключови думи, с които бих искала да се обърна към вас.

Първата от тях е **екология**.

Европа винаги е била в авангарда на усилията за насърчаване на екологията. Нашата планета се нуждае от постоянна грижа и внимание. Всеки от нас носи лична отговорност да уважава природата и да се грижи за този скъпоценен дар. Вместо това често сме небрежни и се ръководим от желанието да притежаваме, да експлоатираме.

Но грижата и уважението към природата изисква и признанието на това, че ние хората, сме част от нея. Наред с опазването на околната среда, има нужда и от тази човешка екология, която се състои в уважение към човека и опазване на неговото достойнство. Ключовият въпрос е не само какво могат да направят гражданите за Европейския зелен пакт, но и за това какво може да направи Европейският зелен пакт за гражданите.

Втората ключова дума е **солидарност**.

Основният елемент на европейската жизненост е солидарността. Един от бащите основатели, когото споменаваме по-рядко от Жан Моне, Робер Шуман и Конрад Аденауер, но който има заслуги за създаване на Европейската икономическа общност – тогавашният министър-председател на Люксембург Жозеф. Бех, казва: „Европейската икономическа общност ще се окаже трайна и успешна само ако остане постоянно вярна на духа на европейската солидарност“. Този дух остава толкова необходим, както винаги и днес, когато солидарността е най-ефективното средство срещу популизма в съвременните му измерения. Именно в духа на солидарността, трябва да се разработват и да се осъществяват такива политики, чрез които Европейският съюз като цяло да се развива хармонично. Солидарността означава тези, които са по-подготвени и по-силни да подадат ръка на по-слабите, а те от своя страна да положат необходимите усилия да се доближат до тези, които са начело.

Третата ключова дума е **справедливост**.

"Все още нямаме всички отговори. Днес е началото на пътуването". ", каза Урсула фон дер Лайен, когато обяви Европейския зелен пакт и го оприличи на първите стъпки на човека на Луната.

Успоредно с амбицията Европа да стане първият климатично неутрален континент до 2050 г., трябва да бъде осигурен справедлив преход за всички граждани и региони на ЕС. Тези цели са двете страни на една монета, двете части на едно цяло. Те вървят ръка за ръка. Без правилните съпътстващи социални и икономически политики преходът към неутралността на климата може да засили или дори да създаде нови неравенства в рамките на ЕС.

Четвъртата ключова дума е **диалог** .

Ако има една дума, която не бива да се уморяваме да повтаряме, тя е: диалог. Като европейци, трябва да насърчаваме култура на диалог с всички възможни средства. Това не само позволява създаването на специфични политики, които да включват местните и регионалните общности , това е начин и за изграждане на доверие между различните участници в прехода. Разбирането на местните условия и проблеми е от ключово значение, за посрещане на предизвикателства на справедлив преход. Има опасност националните политици да прехвърлят върху ЕС всички действия по климата и след това да обвинят Брюксел за непопулярни мерки. В този смисъл диалогът е много необходим. Важна задача е да се създаде силна взаимовръзка между политиката на ЕС и националната политика по действията в областта на климата. За да се осъществи това, трябва да се изградят тесни връзки и силно единодействие между различните нива на управление - европейско ниво, национално, регионално, местно.

Ако се управлява лошо, политиката в областта на климата може да задълбочи разделението между ЕС и националните правителства, между правителствата и гражданското общество, между селските и градските региони, между различните поколения. Но ако се работи целенасочено, политиката по климата може да се превърне във важен двигател за по-близка интеграция и да обедини европейците в решителни и ефективни колективни действия. Необходимо е, обаче, Европейският зелен пакт, както и Европейският съюз като цяло, да успеят да се справят с множество разделения: между по-богати и по-бедни страни, градски и селски райони, потребители и производители, Изток и Запад, Север и Юг.

Петата ключова дума е **геополитика**.

Европейският зелен пакт е амалгама от политически проекти - всеки със свои цели, рискове и фактори за успех. Европейската зелена сделка е замислена едновременно като **климатичен проект**, целящ да превърне Европа в климатично неутрален континент; като **социален проект** в подкрепа на справедлив преход; като **икономически проект**, целящ да съживи инвестициите и конкурентоспособността на ЕС; като **европейски проект**, за да се даде нова цел и единство на ЕС; и като **международен проект**, който ще използва по-геополитически подход към глобалната климатична сигурност.

Политиката в областта на климата е геополитика. Европа не може да постигне климатична сигурност само в собствените си граници. Например, Испания затвори своите електроцентрали, работещи на въглища, но купува електричество от такива централи, през Гибралтарския проток в Мароко. Въглеродните емисии и замърсяването са само на няколко

километра. Глобалната климатична политика означава силна позиция на ЕС на световните пазари на чисти технологии, огромни дипломатически усилия и сътрудничество за определяне на общи стандарти.

Ще завърша с думите на Сервантес – **„Да си подготвен, това е половин победа“**.

Поздравления за организирането на днешното събитие, за това, че организаторите са успели да привлекат за участие в него едни от най-добрите експерти по всяка от темите.

Успешен и ползотворен диалог!